

Sprawa C-508/22

Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie art. 98 ust. 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości

Data wpływu:

27 lipca 2022 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Curtea de Apel Braşov (Rumunia)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

22 czerwca 2022 r.

Wnoszący skargę o wznowienie postępowania:

KL

PO

Druga strona postępowania:

Administrația Județeană a Finanțelor Publice Braşov

Przedmiot postępowania głównego

Skarga o wznowienie postępowania wniesiona przez AX i podtrzymana przez jej spadkobierców KL i PO, odnosząca się do wyroku wydanego przez Curtea de Apel Braşov (sąd apelacyjny w Braşowie) w dniu 5 kwietnia 2022 r.

Przedmiot i podstawa prawna odesłania prejudycjalnego

Wykładnia art. 110 TFUE w oparciu o art. 267 TFUE

Pytania prejudycjalne

Czy prawo Unii Europejskiej (art. 110 TFUE) można interpretować w ten sposób, że kwota podatku zakazanego na mocy prawa Unii jest włączana do wartości

pojazdu i może zostać przeniesiona wraz z prawem własności tego pojazdu na rzecz nabywców będących osobami trzecimi?

Czy wykładnia [art.] 110 TFUE stoi na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu takiemu jak to zawarte w art. 1 [rumuńskiego nadzwyczajnego dekretu z mocą ustawy] nr 52/2017, zgodnie z którym zwrot podatku zakazanego na mocy prawa Unii może nastąpić jedynie na rzecz podatnika, który go zapłacił, nie zaś na rzecz kolejnych nabywców pojazdu, za który podatek został zapłacony, jeżeli podatek nie został zwrócony osobie, która go zapłaciła?

Przytoczone przepisy prawa Unii i orzecznictwo

Artykuł 110 TFUE

Wyrok z dnia 7 kwietnia 2011 r., Tatu (C-402/09), pkt 40

Powołane przepisy prawa krajowego

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 52/2017 din 4 august 2017 privind restituirea sumelor reprezentând taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule, taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule și timbrul de mediu pentru autovehicule (rumuński nadzwyczajny dekret z mocą ustawy z dnia 4 sierpnia 2017 r., nr 52, w sprawie zwrotu kwot stanowiących podatek specjalny od samochodów osobowych i pojazdów mechanicznych, podatek od zanieczyszczeń pochodzących z pojazdów mechanicznych, podatek od emisji zanieczyszczeń z pojazdów mechanicznych oraz winietę ekologiczną dla pojazdów mechanicznych; zwany dalej: „NDU nr 52/2017”): a w szczególności jego art. 1 ust. 1:

„Podatnicy, którzy uiszcili specjalny podatek od samochodów osobowych i pojazdów mechanicznych przewidziany w art. 2141–2143 ustawy nr 571/2003 w sprawie podatku od zanieczyszczeń przez pojazdy mechaniczne i zmieniającej podatek od zanieczyszczeń przez pojazdy mechaniczne przewidziany w dekrete z mocą ustawy nr 50/2008 ustanawiającym podatek od zanieczyszczeń przez pojazdy mechaniczne, zatwierdzony ustawą nr 140/2011, oraz podatek od emisji zanieczyszczeń przez pojazdy mechaniczne, przewidziany ustawą nr 9/2012, regulującą podatek od emisji zanieczyszczeń przez pojazdy mechaniczne, wraz z późniejszymi zmianami, a także podatek ekologiczny od pojazdów mechanicznych, przewidziany dekretem z mocą ustawy nr 9/2013, regulującym podatek ekologiczny od pojazdów mechanicznych, zatwierdzony ze zmianami i uzupełnieniami przez ustawę nr. 37/2014 z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami, którzy to podatnicy nie uzyskali ich zwrotu do dnia wejścia w życie niniejszego dekretu z mocą ustawy, mogą wystąpić o stosowny zwrot wraz z należnymi odsetkami za okres od dnia uiszczenia tych podatków do dnia ich zwrotu w drodze wniosku złożonego do właściwego centralnego organu podatkowego. Odsetki obliczane są według stawki przewidzianej w art. 174 ust. 5

ustawy nr 207/2015 w sprawie ordynacji podatkowej, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami”.

Krótkie przedstawienie stanu faktycznego i przebiegu postępowania

- 1 W dniu 3 marca 2008 r. spółka SC Zilex Corn SRL wzięła w leasing samochód marki Toyota wyprodukowany w 2007 r.
- 2 W związku z rejestracją pojazdu spółka leasingowa BCR Leasing IFN SA zapłaciła skarbowi państwa specjalny podatek w kwocie 5359,86 lei rumuńskich (RON), oraz 1018,37 RON z tytułu podatku VAT, które to kwoty zostały następnie zapłacone na rzecz tej spółki przez SC Zilex Corn SRL.
- 3 Prawo własności ww. samochodu zostało przeniesione na SC Zaral SRL w następstwie jego rejestracji na tę spółkę w dniu 12 listopada 2012 r., natomiast AX nabyła prawo własności tego pojazdu mechanicznego w dniu 16 maja 2016 r.
- 4 We wniosku zarejestrowanym w Administracją Județeană a Finanțelor Publice Brașov (okręgowym organie administracji podatkowej w Brașowie) w dniu 28 sierpnia 2018 r. AX wniosła o zwrot specjalnej opłaty rejestracyjnej w wysokości 6378,23 RON, uiszczonej z tytułu rejestracji odnośnego samochodu.
- 5 Decyzją z dnia 5 marca 2019 r. wniosek złożony przez AX został oddalony na tej podstawie, że został on złożony przez podmiot inny niż płatnik podatku, a zażalenie wniesione na decyzję z dnia 5 marca zostało oddalone decyzją z dnia 29 lipca 2019 r.
- 6 Pismem zarejestrowanym w sekretariacie Tribunalul Brașov (sądu w Brașowie) w dniu 7 lutego 2020 r. skarżący AX i YC wnieśli przeciwko pozwanemu okręgowemu organowi administracji podatkowej w Brașowie skargę o stwierdzenie nieważności decyzji wydanych przez ten organ w dniu 5 marca i z dnia 29 lipca 2019 r. oraz o nakazanie mu wydania decyzji o zwrocie podatku wraz z należnymi odsetkami, zgodnie z żądaniem skarżącej [AX] z dnia 28 sierpnia 2018 r.
- 7 Wyrokiem z dnia 23 grudnia 2020 r. sąd w Brașowie uwzględnił zarzut braku legitymacji procesowej skarżącego YC, zaś w odniesieniu do AX oddalił skargę, orzekając, że spółka ta nie miała prawa do zwrotu ze względu na to, że, zgodnie z przepisami art. 1 ust. 1, 2 i 5 NDU nr 52/2017 prawo to przysługuje wyłącznie podmiotowi zobowiązanemu do zapłaty podatku, nie zaś – późniejszym nabywcom [pojazdu].
- 8 AX wniosła odwołanie od tego wyroku do Curtea de Apel Brașov (sądu apelacyjnego w Brașowie), uznając, że jest on niezgodny z prawem Unii. Na poparcie tego odwołania AX podniosła, że zgodnie z pkt 40 wyroku z dnia 7 kwietnia 2011 r. w sprawie C-402/09 Tatu kwota opłaty rejestracyjnej jest włączona do wartości pojazdu, ponieważ jego wartość handlowa, obejmująca

rezydualną wartość podatku rejestracyjnego, jest także – określonym przez spadek wartości pojazdu – ułamkiem jego wartości wyjściowej.

- 9 W dniu 5 kwietnia 2022 r. sąd apelacyjny w Braszowie oddalił to odwołanie ze względu na to, że AX nie wykazała, iż w dniu przeniesienia przez SC Zaral SRL prawa własności samochodu prawo do wierzytelności z tytułu kwoty 6370,23 RON, zapłaconej przez SC Zilex Corn SRL tytułem podatku od emisji zanieczyszczeń, również zostało na nią przeniesione.
- 10 AX wniosła do sądu apelacyjnego w Braszowie, czyli sądu odsyłającego, skargę o wznowienie postępowania, wnosząc zarówno o zmianę zaskarżonego wyroku z dnia 5 kwietnia 2022 r., jak i o ponownego rozpoznania skargi, oraz, jednocześnie wystąpienie do Trybunału z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

Główne argumenty przedstawione przez strony w postępowaniu głównym

- 11 AX podniosła, że o odwołanie zostało oddalone z naruszeniem zasady pierwszeństwa prawa Unii Europejskiej i w oparciu o błędną wykładnię art. 110 TFUE, przyjętą przez sąd odsyłający z naruszeniem orzecznictwa Trybunału. Przywołuje ona w tym względzie wyroki w sprawach Amministrazione delle Finanze dello Stato/San Giorgio (199/82) oraz Comateb i in./Directeur général des douanes et droits indirects (sprawy połączone C-192/95 do C-218/95).
- 12 Według AX sądy krajowe powinny ustalić, czy zakazany przez prawo Unii Europejskiej podatek został w całości lub w części przerzucony przez przedsiębiorcę na inne podmioty.

Zdaniem AX sądy krajowe powinny były ustalić, czy zakazany przez prawo Unii podatek został w całości lub w części przeniesiony przez przedsiębiorcę na inne podmioty. W pkt 40 wyroku Trybunału w sprawie Tatu (C-402/09) Trybunał orzekł zaś, że w chwili zapłaty podatku rejestracyjnego w danym państwie członkowskim wysokość tego podatku zostaje włączona do wartości pojazdu; w konsekwencji jest ona następnie przenoszona wraz z prawem własności tego pojazdu.

- 13 Administratia Județeană a Finanțelor Publice Brașov sprzeciwia się skierowaniu do Trybunału odesłania w trybie prejudycjalnym.

Krótkie przedstawienie uzasadnienia odesłania prejudycjalnego

- 14 Sąd apelacyjny w Braszowie zajmuje się sprawą jako sąd orzekający w ostatniej instancji, w ramach nadzwyczajnej skargi o wznowienie postępowania wniesionej na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy nr 554/2004, zgodnie z którym wydanie

z naruszeniem zasady pierwszeństwa prawa Unii Europejskiej wyroków, które stały się prawomocne, stanowi podstawę do wznowienia postępowania.

- 15 Analizując przepisy NDU nr 52/2017 sąd odsyłający stwierdza, po pierwsze, że, zgodnie z jego preambułą, został on przyjęty w następstwie wyroków: z dnia 9 czerwca 2016 r., Budișan (C-586/14, EU:C:2016:421); z dnia 30 czerwca 2016 r., Câmpean (C-200/14, EU:C:2016:494); a także z dnia 30 czerwca 2016 r., Ciup (C-288/14, niepublikowany, EU:C:2016:495), w których Trybunał uznał za sprzeczne z przepisami prawa Unii, w szczególności z art. 110 TFUE, różnego rodzaju ustanowione w Rumunii podatki od zanieczyszczeń emitowanych przez pojazdy samochodowe, w tym również podatki rozpatrywane w niniejszym odesłaniu prejudycjalnym.
- 16 Po drugie, sąd ten podkreśla, że z brzmienia art. 1 tego dekretu z mocą ustawy wynika, że państwo rumuńskie przyznało prawo do zwrotu podatku jedynie podatnikowi, który go uiscił, podczas gdy jest notoryjne, że w ciągu jedenastu lat, które upłynęły od wprowadzenia w 2006 r. pierwszego podatku sprzecznego z prawem Unii a przyjęciem w 2017 r. dekretu z mocą ustawy, pojazdy mechaniczne były zbywane, w wyniku czego przestawały być własnością podatnika, który uiscił podatek, i, w braku uznania, że doszło do przeniesienia prawa do zaliczenia [podatku] na rzecz aktualnego użytkownika, odzyskanie podatku jest niemożliwe.
- 17 Ze względu na swój charakter, przedmiotowy podatek jest po zapłaceniu włączany do wartości handlowej zarejestrowanego pojazdu, który to wniosek ten wynika z wyroku Trybunału w sprawie Tatu (C-402/2009). W praktyce pojazdy, w odniesieniu do których podatek został zapłacony przy sprzedaży, miały cenę wyższą od ceny bez podatku, w związku z czym podatnik zobowiązany do zapłaty podatku pobierał go pośrednio od ceny sprzedaży.
- 18 Mając również na względzie wyrok Trybunału w sprawach połączonych od C-192/95 do C-218/95 sąd odsyłający uważa, że sposób, w jaki w NDU nr 52/2017 uregulowana została procedura zwrotu podatku, ogranicza możliwości uzyskania tego zwrotu, a tym samym czyni niemożliwym lub nadmiernie utrudnionym wykonywanie praw przyznanych przez prawo Unii.
- 19 Zdaniem sądu odwoławczego w Braszowie za przyjęciem tego wniosku przemawiają wprowadzone niedawno zmiany legislacyjne, w szczególności w NDU nr 93/2022, który, uchylając NDU 52/2017, przewiduje nową procedurę zwrotu, obejmującą możliwość zwrotu podatku przez podmiot przyjmujący pojazd w leasing w sytuacji, gdy podatek ten został uiszczony przez spółkę leasingową.